

The LNMA has a very comprehensive collection of the most interesting works by J. Galkus. It includes gouache-painted original posters revealing the author's creative ideas, and offset printed works. The majority are posters presenting cultural events, as well as images urging the public to protect the environment and give up harmful habits; there are some works reflecting the war theme and those representing events of a political nature, and posters advertising companies. His anti-militaristic themed poster created in 1971 *Fight for Freedom – Fight for Our*

Children's Future is exceptional in several regards: its visual clarity, as instead of the bright colours he usually used, here the author has chosen a less typical minimalistic colour combination. In order to strengthen the poster's impact, the author decided to stick in a photograph of a child instead of drawing it. Photographs were used rarely in the Soviet years as when printed, such posters would not look as effective as a gouache sketch with a real photograph.

Živilė Intaitė

Juozas Galkus

Plakatas „Kova už taiką – kova už vaikų ateitį“

Kartonas, guašas, fotografija, 87x56 cm
LNMD, ED-197734

Vienas žymiausių Lietuvos plakatistų Juozas Galkus 2021 m. Lietuvos nacionaliniam dailės muziejui (LNMD) padovanojo daugiau nei 200 kūrinių kolekciją. 2020 m. įsigyta kelios dešimtys jo kūrinių, tad šiuo metu muziejus turi išsamią įdomiausių autoriaus kūrinių kolekciją. Joje yra ir guašu atliktų plakatų originalų, atskleidžiančių J. Galkaus kūrybinius sumanymus, ir ofseto technika atspausdintų kūrinių, kurie, nors autoriui dažnai buvo nepriimtini dėl prastos spaudos kokybės, parodo plakato kūrybos sąlygas. J. Galkaus dovanotoje kolekcijoje yra ir keliasdešimt plakatų eskizų, atskleidžiančių jo pirmines kūrybos idėjas ir ieškojimus. Kolekcija atliepia 2015 m. muziejuje pradėtą vykdyti strategiją rinkti dizaino kūrinius.

J. Galkus yra sukūręs įvairios tematikos kūrinių: didžiausia grupė – kultūros renginius pristatantys plakatai, taip pat gausu gamtą saugoti ir žalingų įpročių atsisakyti skatinančių vaizdų, karo temą atspindinčių ir politinio pobūdžio renginius reprezentuojančių darbų, įmones reklamuojančių plakatų. Kolekcijoje yra daug vienu ar kitu požiūriu išskirtinų darbų, vienas jų – 1971 m. sukurtas antimilitaristinės tematikos plakatas „Kova už taiką – kova už vaikų ateitį“. Čia autorius, siekdamas efektingo vaizdo, pasirinko minimalistinę raišką – juoda ir balta spalvomis kuriamas vaiko su taikiniu ant krūtinės piešinys. Metaforišku vaizdu norėta išreikšti taikos, kuri padėtų apsaugoti nuo vaikų žūčių kare, idėją. Kūrinys įdomus vizualine raiška: įprastai naudoję ryškias spalvas, autorius čia pasirinko sau mažiau būdingą minimalų spalvų derinį. Siekdamas sustiprinti plakato įspūdį, J. Galkus vaiką nusprendė ne piešti, o įklijuoti

jo nuotrauką, taip patvirtindamas, kad plakato perteikiama žinia yra tikra. Plakate panaudota vaiko nuotrauka – paties J. Galkaus mažamečio sūnaus atvaizdas.

Naudoti fotografijas Lietuvos plakatuose sovietmečiu buvo retai pasirenkama strategija – toks plakatas jau atspausstas meniniu požiūriu nublankdavo prieš pirminį variantą, atliktą gvašu, su tikra įklijuota fotografija. Dėl prastos spaudos kokybės ir J. Galkui, ir kitiems plakatistams labiau priimtini buvo kūrinio originalai. Ši priežastis lėmė tai, kad sovietmečiu rengtose plakato parodose Lietuvoje vyravo gvašu atlikti darbai.

Živilė Intaitė

>
Juozas Galkus.
Plakatas „Kova už taiką –
kova už vaikų ateitį“. 1971
Kartonas, gvašas, fotografija,
87x56 cm
LNDM, ED-197734

